

Rapport 2007:85

Arkeologisk utredning, etapp 1 och etapp 2

Nybebyggelse i Blomvalla inom fastigheten Vadstena 3:2

Vadstena 3:2
Vadstena stad och kommun
Östergötlands län

Mats Magnusson

Nybebyggelse i Blomvalla

inom fastigheten Vadstena 3:2

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte och frågeställning	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Utredning, etapp 1	4
Utredning, etapp 2	4
Referenser	4
Tekniska uppgifter	6

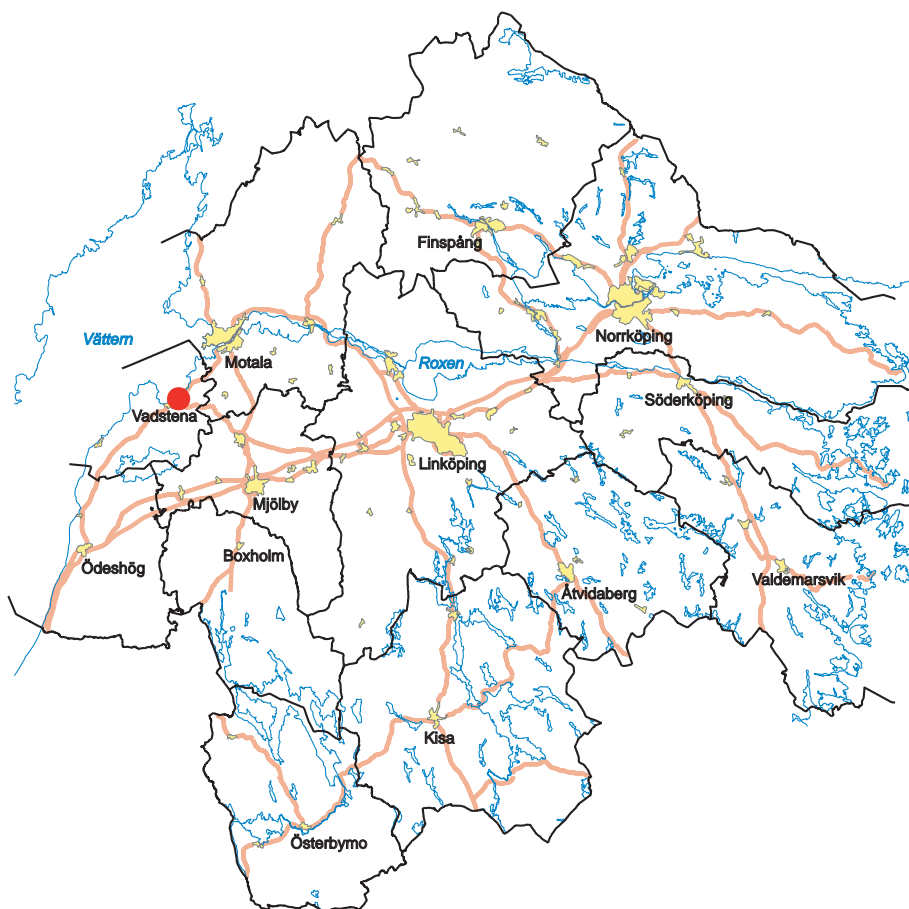
Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

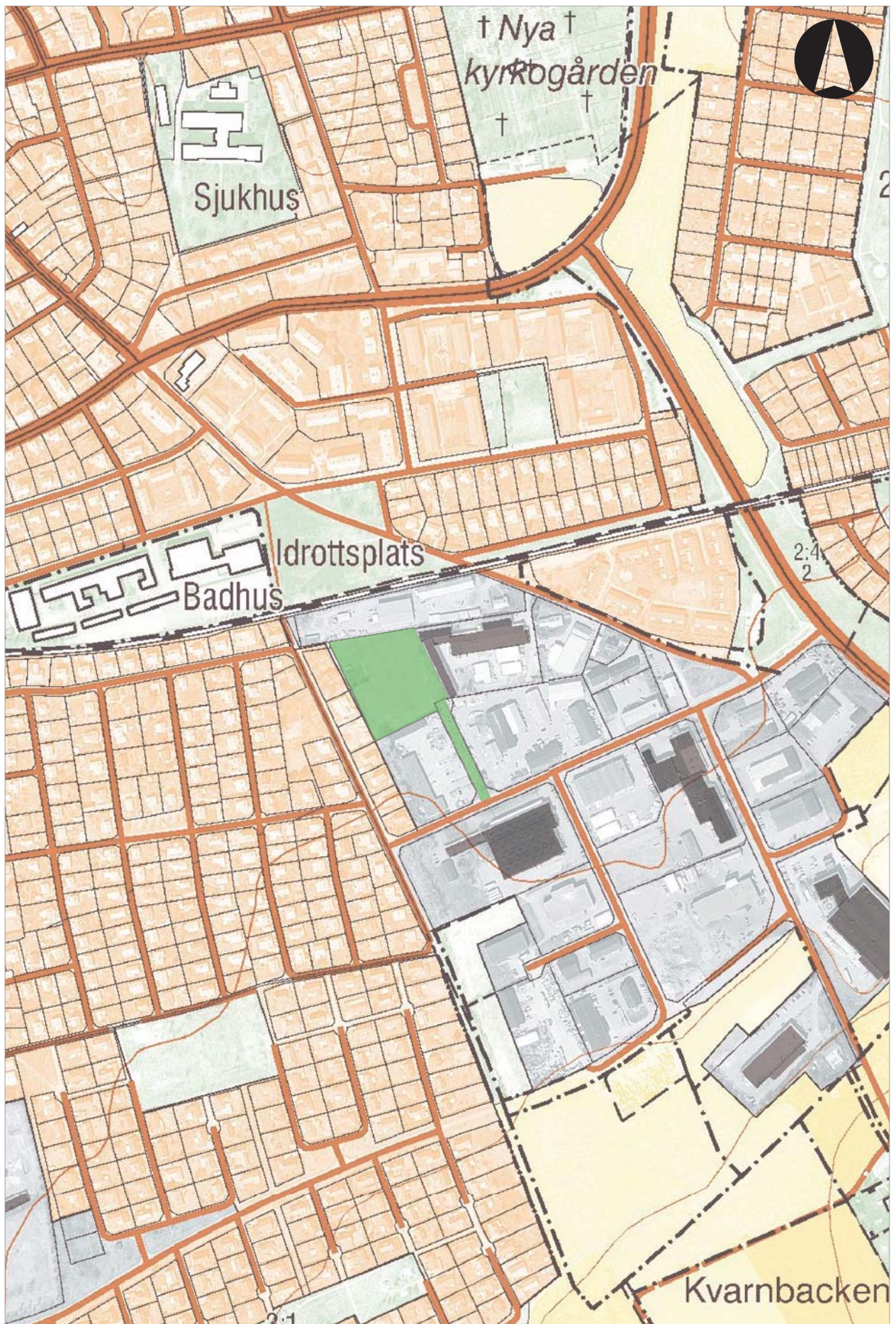
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

Under augusti 2004 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom ovan rubricerad fastighet i Vadstena stad och kommun. Utredningen utfördes inför planerad bebyggelse inom fastigheten. Uppdragsgivare var Vadstena kommun, Tekniska kontoret. Vid utredningen drogs nio schakt av varierande längd varvid inget av arkeologiskt intresse påträffades i schakten.

Mats Magnusson
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat (grönt). Skala 1:5 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde en arkeologisk utredning, etapp 1 och 2 inför planerad bebyggelse i området Blomvalla på fastigheten Vadstena 3:2, Vadstena stad och kommun, Östergötland. Utredningens etapp 2 utfördes den 11 augusti 2004 efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län. Utredningsområdet var ca 8 400 m² stort.

Uppdragsgivare var Vadstena kommun, Tekniska kontoret vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för utredningen var antikvarie Viktoria Björkhager och ansvarig för utformningen av rapporten är undertecknad.

Områdesbeskrivning

Det aktuella exploateringsområdet ligger sydost om Vadstenas medeltida stadsområde. Inom fastigheten har det tidigare legat en handelsträdgård bestående av flera byggnader samt växthus.

Öster om fastigheten finns den gamla pilgrimsvägen mellan Vadstena och Skänninge. Dess sträckning gick enligt ett köpebrev från 1504 från Vadstena över Orlunda – Strå – Åby – Kols bro – Åseberga by till Granby ned mot Skänninge (Lantz 2003). Utmed vägsträckningen finns lämningar från tidig medeltid som visar områdets stora betydelse. Under denna tid präglades bygden kring Vadstena av storgods och mäktiga släkter. Det var i anslutning till dessa stormannagårdar som de äldsta kyrkorna placerades (Lantz 2003).

Syfte och frågeställning

Syftet med den arkeologiska utredningen var att fastställa huruvida fast fornlämning kom att beröras av den planerade byggnationen. Om fast fornlämning påträffades skulle lämningarna undersökas och dokumenteras vad gäller deras karaktär och omfattning. Utredningens resultat låg till grund för Länsstyrelsens fortsatta bedömning i ärendet.

Frågeställningen gällde huruvida det fanns förhistoriska eller medeltida lämningar som kunde knytas till pilgrimsvägen eller det medeltida stadsområdet.

Metod och dokumentation

Den arkeologiska utredningen omfattade två steg. I ett första skede, etapp 1, utfördes kart- och arkivstu-

dier för det aktuella området. Utredningens etapp 2 genomfördes i form av en sökschaktsgrävning.

Schakten togs upp med hjälp av en grävmaskin på utvalda platser inom exploateringsområdet. Om fast fornlämning påträffades skulle dokumentation med inmätning, samt vid behov ritning och fotografering genomföras.

Resultat och tolkning

Utredning, etapp 1

En mätningsskarta från 1705 visar att det aktuella området då bestod av åker och att en mindre väg eventuellt passerar däröver (LMS, akt D121-1:3). Vid studie av Ekonomiska kartan från 1948 fanns byggnaderna för den f d handelsträdgården markerade (se fig. 3), där de utgjorde större delen av exploateringsområdet.

Utredning, etapp 2

Vid sökschaktsgrävningen grävdes nio schakt med grävmaskin inom utredningsområdet. Schakten varierande i längd mellan 4-45 m. De hade en bredd av ca 1,5 m och ett djup på 0,4 – 0,8 m. Matjordslagret varierade mellan 0,35 – 0,7 m. Under matjordslagret fanns sandig lera (undergrunden) utom i de områden där schaktet störces av byggnadslämningar från den tidigare handelsträdgården. Dessa lämningar utgjordes av flertalet kablar, bevattningsledningar och raseringsmassor innehållande framförallt glas och betong från husgrunder. Byggnadslämningarna påträffades främst i områdets västra och norra delar.

Inget av arkeologiskt intresse påträffades i schakten. Östergötlands länsmuseum bedömde härmed att den planerade exploateringen kunde genomföras som planerat.

Referenser

Ekonomiska kartan från 1948, blad 084 69 (8E 6j Vadstena)

Lantmäteristyrelsens kartarkiv, LMS, akt D121-1:3. Mätning 1705.

Lantz M. 2003. *Eriksgatan i Östergötland. Kungsvägen till historien*. Linköping

Figur 3. Utdrag ur Ekonomiska kartan från 1948 med utredningsområdet markerat.

Tekniska uppgifter

Lokal	Vadstena 3:2 (Blomvalla)
Socken	Vadstena
Kommun	Vadstena
Län och landskap	Östergötland
Ekonomiska kartans blad	084 69 (8E 6j Vadstena)
Koordinater	X6480400 - Y1447400
Koordinatsystem	RT90 2,5 gon V
Höjdsystem	Rikets
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning, etapp 1 och etapp 2
Länsstyrelsens dnr	431-5870-04
Länsstyrelsens handläggare	Carin Claréus
Länsstyrelsens beslut	2004-06-24
ÖLM dnr	265/04
ÖLM projektnr	530102
Uppdragsgivare	Vadstena kommun, Tekniska kontoret
Kostnadsansvarig	Vadstena kommun, Tekniska kontoret
Projektledare	Viktoria Björkhager
Rapportarbete	Mats Magnusson
Fältarbetstid	2004-08-11
Fynd	Nej
Foto	Nej
Analyser	Nej
Grafik	Johan Levin
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket dnr 507-99-499
ISSN 1403-9273	Rapport 2007:85 © Östergötlands länsmuseum

Under augusti 2004 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom ovan rubricerad fastighet i Vadstena stad och kommun. Utredningen utfördes inför planerad bebyggelse inom fastigheten. Vid utredningen drogs nio schakt av varierande längd varvid inget av arkeologiskt intresse påträffades i schakten.